

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

21 листопада 2019 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

21 листопада 2019 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2019

Проблеми лінгвістичної семантики: IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (21 листопада 2019 року).

П 78 Збірник матеріалів. – Рівне : РДГУ, 2019. – 235 с.

The Problems of Linguistic Semantics : The 4th International Scientific and Practical Internet Conference (November 21, 2019). The Collection of Conference Proceedings. – Rivne : RSUH, 2019. – 235 p.

У збірнику матеріалів IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції “Проблеми лінгвістичної семантики” розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем лінгвістичної семантики: когнітивної семантики, зіставної семантики, фонетичної, лексичної та граматичної семантики, семантики і прагматики мовних одиниць, семантики тексту і дискурсу, семантики і перекладу.

The Collection of Conference Proceedings “The Problems of Linguistic Semantics” focuses on the topical issues of Linguistic Semantics: Cognitive Semantics, Contrastive Semantics, Phonetic, Lexical and Grammatical Semantics, Semantics and Pragmatics of Linguistic Items, Semantics of Text and Discourse, Semantics and Translation.

УДК 81'37

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Константинова О.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(протокол № 9 від 31.10.2019 р.)

© Автори публікацій, 2019

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2019

ЗМІСТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

ЖУЙКОВА М.В.	СЛОВНИКОВА ДЕФІНІЦІЯ ЯК ВІДБИТТЯ МЕНТАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ	8
MANAKIN V.	HUMAN VALUES ACROSS LANGUAGES AND CULTURES	11
БОРИСОВА Н.В.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ <i>ЧАРИ</i>	14
КАЛІНІЧЕНКО М.М.	ДОСВІД ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКИХ ФАХІВЦІВ ЩОДО ДОСЛІДЖЕНЬ ЛІТЕРАТУРНИХ ТА ГРАФІЧНИХ ПЕРСОНАЖІВ ЯК ОБ’ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА	17
ШЕВЧУК А.В.	НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ	22
КІНАЩУК А.В.	КАТЕГОРІЯ ІРРАЦІОНАЛЬНОСТІ В АСПЕКТІ СИНЕРГЕТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ МОВОЗНАВСТВА	25
YODLOVSKA A.	THE HEARING DOMAIN IN THE STRUCTURE OF VOCABULARY DEFINITIONS	29
МАКОГІН С.І.	СЕМАНТИЧНІ ОЗНАКИ У ПАРАЛЕЛЬНОМУ АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОМУ КОРПУСІ ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ	32

ПРОБЛЕМИ КОГНІТИВНОЇ СЕМАНТИКИ

ЛЕМІШ Н.Є., ЗЕРНЕЦЬКА А.А.	ФРЕЙМОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ СИНТАКСИЧНИХ КОНЦЕПТІВ НА ОСНОВІ КОРПУСНОГО ПІДХОДУ	35
ШЕВЧУК Т.Б.	КОНЦЕПТ <i>СУМ</i> У ЛЕКСИЧНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	38
БАЗАЛІЙ І.В.	ОБРАЗНО-АСОЦІАТИВНИЙ ШАР КОНЦЕПТУ <i>ЩАСТЯ</i> У РОМАНТИЧНІЙ КОМЕДІЇ “DESTINATION WEDDING”	42
ВОРОНІНА- ПРИГОДІЙ Д.А.	КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД У ТЕРМІНОЗНАВСТВІ	45
КОВАЛЬ Ю.Ю.	МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ <i>ЄВРОПА</i> У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	48
МУШИНСЬКА А.В.	КОНЦЕПТ <i>ДОЛЯ</i> ЯК СКЛАДОВА МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ	50

ПРОБЛЕМИ ЗІСТАВНОЇ СЕМАНТИКИ

DEMENCHUK O.	SEMANTIC DERIVATION OF VERBS OF LIGHT EMISSION	54
МІЗІН К.І.	АКТУАЛЬНІ СМИСЛИ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ <i>ГОРДІСТЬ</i> НА ТЛІ СЕКУЛЯРИЗАЦІЇ БРИТАНСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ, УКРАЇНСЬКОЇ ТА РОСІЙСЬКОЇ ЛІНГВОКУЛЬТУР	57
ТОЛЧЕСВА Т.С.	ЛІНГВІСТИЧНІ УНІВЕРСАЛІЇ У ТИПОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	59
КОРОСТЕНСКИ Й.	ПРОЦЕСЫ КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИИ И РОЛЬ АНТРОПОЦЕНТРИЗМА (НА МАТЕРИАЛЕ ЧЕШСКО-РУССКИХ СОПОСТАВЛЕНИЙ)	61
АЛАДЬКО Д.О.	МЕТОНІМІЧНА МОДЕЛЬ “ЧАСТИНА – ЦІЛЕ” В НОМІНАЦІЯХ ПОСУДУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	66
KHARLAY O.	ОНОМАСІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БАХУВРИХІ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	68
BAUZER A.	THE EPIDIGMATIC SEMANTIC DIMENSION: A CROSS-LINGUISTIC PERSPECTIVE	72
ЮРЧЕНКО Н.С.	СПІВВІДНОШЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ПОНЯТТЯ СЕМАНТИЧНОЇ СТРУКТУРИ СЛОВА	75
БОБЕШКО М.О.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>KNOW / ЗНАТИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	78
БУТКЕВИЧ Д.С.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ (НА МАТЕРІАЛІ НОМІНАЦІЙ <i>GLAUBEN / ВІРИТИ</i>)	79
ВОРОНКЕВИЧ Ю.Ю.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>ВВАЖАТИ / CONSIDER</i> В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	81
ЛЕХ С.З.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>SUPPOSER / ПРИПУСКАТИ</i> В ФРАНЦУЗЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	84
ПАЮК В.Л.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>UNDERSTAND / РОЗУМІТИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	86
ХОРОША О.М.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>IMAGINE / УЯВЛЯТИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	87
ЯСІНСЬКА Т.А.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>FÜHLEN / ВІДЧУВАТИ</i> В НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	89

ФОНЕТИЧНА, ЛЕКСИЧНА І ГРАМАТИЧНА СЕМАНТИКА

ВОКАЛЬЧУК Г.М., ВОКАЛЬЧУК Є.Л.	НЕОЛОГІЧНІ ЕКСПЕРИМЕНТИ ПЕТРА ВЕЛЕСИКА	92
БІСОВЕЦЬКА Л.А.	СЕМАНТИКА СУБСТАНТИВНИХ ПРЕФІКСІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	95
КОСТОЛОВИЧ Т.В.	ФОРМУВАННЯ АКЦЕНТУАЦІЙНИХ НОРМ У НАВЧАННІ УСНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	99
ЧЕБЕРЯК А.М.	СЕМАНТИКО-ГРАМАТИЧНА СУТНІСТЬ ПАРЦЕЛЯЦІЇ ЯК ЯВИЩА ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ	101
КУШНІРЧУК О.О.	MODALE BEDEUTUNGEN VON “LASSEN” IN DER DEUTSCHEN GEGENWARTSSPRACHE	104
МАЛАНЮК М.С.	ТОПОНІМИ КАНАДИ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ	108
ЛИТВИН К.І.	ШЕВЧЕНКОВИЙ НОВОТВІР <i>СНІГОКВІТ</i>: ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИКИ ІЗ ПСИХОЛІНГВІСТИЧНОГО ПОГЛЯДУ	110
АЛАДЬКО О.Д.	МЕТОНІМІЧНІ МОДЕЛІ НОМІНАЦІЇ ОДЯГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	113
ГАВРИЛЮК О.Є.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТЕАТРАЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	117
ДАНИЛЬЧУК А.А.	ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО- МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ПРИКЛАДІ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ “ІМЕННИК”	119
IVANTSOVA M.O.	DIFFUSED ENGLISH ADVERBS OF TIME	122

СЕМАНТИКА І ПРАГМАТИКА МОВНИХ ОДИНИЦЬ

СІРАНЧУК Н.М.	МОДЕЛІ ПОРОДЖЕННЯ МОВЛЕННЕВОГО ВИСЛОВЛЮВАННЯ ТА ЇХНІЙ ЛЕКСИЧНИЙ АСПЕКТ	126
ГОЛОВЧАК Н.І.	PEJORATIVE BEDEUTUNG DER EIGENNAMEN	129
ZAVOLOTNA T.	NOMINATIVE PROCESS OF FASHIONSPEAK	133
ІВАНЧЕНКО М.Ю.	НАЦІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА МЕТАФОРИЧНОЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ <i>ЗРАДИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	136
ОРЕЛ І.І.	ФУНКЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ФОЛЬКЛОРНИМ КОМПОНЕНТОМ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЖАНРУ	138
ПАВЛОВСЬКА Л.О.	ОСОБЛИВОСТІ ПРАГМАТИКИ ВЕРБАЛЬНИХ ФОРМУЛ ПОБАЖАНЬ У РІЗНОСТРУКТУРНИХ МОВАХ	142

*IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
“ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ”*

ПАЛЬЧЕВСЬКА О.С.	ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИКИ КУЛІНАРОНІМІВ В НАРОДНІЙ МОВІ XIX СТ.	146
KHRUSTYCH N.	LEXICAL ANALYSIS OF IDIOLECTS OF FEMALE POLITICIANS	148
ГУБИЧ П.В.	СЕМАНТИЧНЕ СЛОВОТВОРЕННЯ ПОЖЕЖНИХ ТЕРМІНІВ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ	152
ТУПАЛЬСЬКА Г.О.	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ІДЕЇ ВИЗНАЧЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПРИРОДИ, СТИЛЬОВОЇ СПЕЦИФІКИ ПЕРИФРАЗ	154
КОГАЄВСЬКА Ю.Р.	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА СТАРШОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ	157
БУЦЬ М.П.	СТРУКТУРНІ ПАРАМЕТРИ АНГЛІЙСЬКИХ АРХІТЕКТУРНИХ ТЕРМІНІВ	159
МАТВІЄВА С.Ю.	ПЕРЕДУМОВИ УТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ СФЕРИ ІНТЕРНЕТ КОМУНІКАЦІЙ	162
МОГЛЕВСЬКА М.А.	ОСОБЛИВОСТІ СЛЕНГУ ПІДЛІТКІВ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДЖ. СЕЛІНДЖЕРА “ЛОВЕЦЬ У ЖИТТІ”)	164
СТЕПАНИШИН Р.В.	СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ПАРАМЕТРИ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА	167
ХУДЗІК С.М.	ПОХОДЖЕННЯ ТА СЕМАНТИКА ЛЕКСИКИ ФІТОНІМІВ	170
ЧУЧВИЧ О.В.	ЯВИЩЕ ПОЛІСЕМІЇ В АСТРОНОМІЧНІЙ ТА ПРАВООХОРОННІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ	172

СЕМАНТИКА ТЕКСТУ І ДИСКУРСУ

БАБЕЛЮК О.А.	РИЗОМА ЯК НЕЛІНІЙНИЙ ПРИНЦИП ПОБУДОВИ ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОГО ТЕКСТУ	176
КУЧМА Т.В.	СЕМАНТИКА “БЕЗЗМІСТОВНИХ” ТЕКСТІВ	178
ЛЕВКОВЕЦЬ Н.П.	СЕМАНТИКА ТЕКСТУ	181
ГОРОХОВЦЕВА Є.В.	ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ “ДИСКУРС” ТА “ТЕКСТ”	184
АРТЕМОВА Ю.І.	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОЇ ПАРАДИГМИ КОНЦЕПТУ <i>ВЕСІЛЛЯ</i> В РОМАНІ У. САМЧУКА “МАРІЯ”	186
ОБІДЕНКО А.В.	СЕМАНТИКА ЕВФЕМІЗМІВ У НІМЕЦЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	190
ТКАЧУК Т.В.	ФУНКЦІЇ ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ В ОПОВІДАННІ АРТУРА КОНАНА ДОЙЛЯ “ПІСТРЯВА СТРІЧКА”	192

*IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
“ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ”*

НИКОНЮК А.С.	ЕПІТЕТИ В РОМАНІ О. УАЙЛЬДА “ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ”	195
SAGANOVSKA D.A.	GENRE AND STYLISTIC FEATURES OF V.WOOLFS NOVEL “TO THE LIGHTHOUSE”	197
ТРИГУБЕНКО Л.В.	ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ КАЗКИ-ФЕНТЕЗИ	200
СЕМАНТИКА І ПЕРЕКЛАД		
СЛАВОВА Л.Л.	ВІДТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНО СПЕЦИФІЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У ПЕРЕКЛАДІ	203
КОНСТАНТИНОВА О.В.	ІМПЛІЦИТНИЙ КОНТЕКСТ І АДЕКВАТНИЙ ПЕРЕКЛАД	205
ПОПКО І.А.	ОСОБЛИВОСТІ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ МОВНОЇ ГРИ	207
ОЛІЙНИК І.З.	ЛЕКСИЧНІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ ГЕНРІХА БЕЛЛЯ “ОЧИМА КЛОУНА”	210
ГРАБОВИЧ М.Ю.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СИНТАКСИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В ПЕРЕКЛАДІ ХУДОЖНИХ ТВОРІВ	211
БОБЕШКО М.О.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТВОРІВ ЕПІСТОЛЯРНОГО ЖАНРУ (НА ПРИКЛАДІ РОМАНІВ НІКОЛАСА СПАРКСА)	213
ЖИГАДЛО К.І.	ДО ПИТАННЯ ВІДТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ТЕКСТУ В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА	215
БОЯРСЬКА А.Г.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ РОЗМІНУВАННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	217
ГОЛОВОРОДА Т.П.	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ПІСЕНЬ НА УКРАЇНСЬКУ ТА ПОЛЬСЬКУ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ АВТОРСЬКОЇ КАРТОТЕКИ ТЕКСТОВИХ ФРАГМЕНТІВ ПІСЕНЬ РЕПКОР ГУРТУ HOLLYWOOD UNDEAD)	220
МАКАРОВА О.С.	МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ НЕСПРОМОЖНОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	223
ПОЛІЩУК Р.В.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ФІЛЬМОНІМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	226
ПУНДИК Т.В.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКИХ КАЗОК НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ	229
ХАВИК А.П.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ АНГЛОМОВНИХ ПІСЕНЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ПІСЕНЬ ЖАНРУ ПОП)	232

вживання. Чарівні ж місця, як і чарівні предмети, відносяться до категорії реалій світу, що реалізується в літературному просторі твору.

Список використаних джерел:

1. Бусел, Т. В. (2007). Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ : ВТФ “Перун”.
2. Глухова, Л. О. (2013). Лінгвокультурні концепти та їх роль у навчанні студентів іноземній мові [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://confcontact.com/2013_06_07/8_Glyhova.html
3. Козловський, В. В. (2004). Слово і концепт: семантичний і концептуальний аспекти (порівняльна характеристика). *Мовні і концептуальні картини світу : зб. наук. праць*, 12, Ч. 1., 231–235.
4. Олексів, О. (2002). Психологічна сутність простору в чарівній казці. *Матеріали других міжнародних науково-практичних читань “Українське народознавство: стан і перспективи розвитку на зламі віків”, присвячених пам’яті українського фольклориста Михайла Пазяка*. 184–188.
5. Олійник, О. (2010). Методологія дослідження художнього простору у структурі чарівних казок. *Вісник Львівського університету*, 43, 94–100.

УДК 343.148

Калініченко М.М., канд. філол. наук
Рівненський державний гуманітарний університет
(Рівне, Україна)

**ДОСВІД ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКИХ ФАХІВЦІВ
ЩОДО ДОСЛІДЖЕНЬ ЛІТЕРАТУРНИХ ТА ГРАФІЧНИХ
ПЕРСОНАЖІВ ЯК ОБ’ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА**

Як свідчить судова практика України, все частіше призначаються експертизи, пов’язані з дослідженням різноманітних об’єктів авторського права. Значний відсоток серед них становлять справи, пов’язані з фактами відтворення й переробки складових частин творів, які підлягають правовій охороні, до числа яких належать й персонажі (літературні, графічні, персонажі аудіовізуальних творів тощо).

Персонаж як частина літературних, образотворчих і аудіовізуальних творів належить до числа об’єктів інтелектуальної власності та підлягає правовій охороні. Завдання експерта полягає у емпіричному визначенні рівня самостійності персонажів за об’єктивними оціночними критеріями, які, у випадку дослідження фактів відтворення частин графічних творів та анімаційних фільмів, допоки не представлені у відповідній офіційній методиці. У сфері

мистецтвознавства та інших наукових напрямів дослідження культури, “персонажем” вважається образ дійової особи твору (літературного, графічного, аудіовізуального), представлений за допомогою певних засобів художнього вираження (словесних, графічних, аудіовізуальних), які формують цей образ – його загальну зовнішність і характерну поведінку.

Обставини резонансних судових справ, під час розгляду яких досліджувалися персонажі як об’єкти авторського права, широко висвітлюються у північноамериканській пресі та детально аналізуються у спеціалізованих професійних виданнях експертів Сполучених Штатів. Існують розроблені авторитетними фахівцями методичні рекомендації та науково-практичні посібники, у яких також розглянута специфіка досліджень персонажів у судових експертизах й дослідженнях приватних експертів, серед яких значну частину займають фахівці з літературознавства та лінгвістики. Метою нашої розвідки є узагальнене окреслення основних аналітичних практик і науково-методичних концептів північноамериканських експертів, які застосовуються в процесі дослідження фактів використання персонажів як об’єктів авторського права.

Незалежно від того, чи представлені вони у текстовій або ж графічній формі, персонажі як об’єкти авторського права мають значний економічний потенціал, котрий нерідко перевищує загальну цінність їхнього мистецького першоджерела. Створені як частина певної книги, представлені на площині малюнка, або у художній структурі мультиплікаційної стрічки, персонажі згодом можуть стати основою для різноманітних похідних продуктів комерційного ґатунку: телевізійних постановок, комп’ютерних ігор, дитячих іграшок, канцелярських виробів тощо.

Популярні персонажі нерідко привертають увагу несумлінних виробників і підприємців, які широко використовують їхні образи у своїй продукції, але не отримують відповідний дозвіл автора (або ліцензію на подібну діяльність).

У Сполучених Штатах ключовим юридичним положенням, яке регулює захист прав автора (правовласника) на персонаж, є те, що персонаж захищається в тих межах, у яких він використовується як так званий “ідентифікатор джерела” (відповідно до північноамериканської юридичної термінології – source identifier) для чітко визначених творів (або ж товарів і послуг у випадку розгляду персонажів як частини зареєстрованих товарних знаків) (Schreyer, 2015). Ефективний захист авторських прав на персонаж безпосередньо

залежить від підтвердженої експертами наявності зв'язку досліджуваного персонажа із конкретними творами або комерційними об'єктами (книгами, кінофільмами, анімаційними стрічками, комп'ютерними іграми, коміксами тощо), в яких представлений досліджуваний персонаж.

Перш ніж фахівці підтвердять наявність подібного зв'язку, закон вимагає, щоб в процесі дослідження було встановлено, чи має персонаж так зване “вторинне значення” (secondary meaning), тобто береться до уваги не лише семантичний субстрат персонажа (репрезентований його детальним описом або зображенням), але його значення по відношенню до джерела походження. Ця особливість експертних досліджень зумовлена специфічною правовою доктриною Сполучених Штатів, згідно якої пересічний споживач має бути добре обізнаний із тим, що джерелом походження персонажу є певний твір або твори (чи комерційні об'єкти). Найкращим прикладом такого “вторинного значення” персонажів є образ Міккі Мауса. Загальновідомо, що цей фантастичний образ має цілком конкретне джерело – анімаційні фільми компанії Disney. “Вторинне значення” персонажів призводить до формування у свідомості пересічних споживачів міцних психологічних асоціацій із тими джерелами, в яких був створений і найширше репрезентований досліджуваний персонаж. Як наслідок, об'єктивне підтвердження експертами існування “вторинного значення” є вагомим аргументом на користь авторів і правовласників у судовій суперечці щодо прав інтелектуальної власності на персонаж.

Разом з тим, існує величезна кількість персонажів, які недостатньо добре відомі пересічним споживачам, а отже не мають чітко вираженого “вторинного значення”. Це особливо актуально для персонажів тих творів, які представлені у мережі Інтернет, але все одно залишаються порівняно маловідомими широкому загалу. Північноамериканське законодавство вимагає, щоб автор (або правовласник) представив докази того, що його персонаж міг здобути достатньо високий рівень популярності внаслідок (використання авторами або правовласниками різноманітних маркетингових стратегій і реклами). З цією ж метою експерти проводять статистичні дослідження громадської думки.

Кожен автор заслуговує на захист своєї інтелектуальної власності. Оскільки північноамериканським законодавством не передбачена правова охорона ідей і творчих задумів, персонажам надається захист лише в тому випадку, коли авторські ідеї отримують конкретне матеріальне вираження у певному художньому образі. Таким чином,

ретельно розроблений і детально описаний автором оригінальний персонаж має кращі шанси на адекватний правовий захист. Судові експерти Сполучених Штатів застосовують два основних дослідницьких “тести” для визначення того, чи підлягає персонаж правовій охороні. Перший з них, так званий “Тест на відокремлення персонажа” (The Character Delineation Test). Його особливості були широко висвітлені у спеціалізованих виданнях на матеріалах справи “Ніколас проти корпорації Універсал Пікчерз”, в процесі розгляду якої цей “тест” мав вирішальне значення. Сутність даної аналітичної методики полягає у визначенні того, наскільки ретельно і детально розроблений автором досліджуваний персонаж. Якщо його художній образ (зовнішність, характер, манера спілкування з іншими персонажами тощо), створений за допомогою доступних для сприйняття засобів творчої візуалізації (словесних, графічних, аудіовізуальних), може бути відокремлений від твору-першоджерела (саме звідси походить назва тесту) та не втратить своєї яскраво вираженої художньої образності, він визнається прийнятним для правової охорони. “Тест на відокремлення персонажа” ґрунтується на припущенні, що недостатньо розвинені в художньому сенсі персонажі виникають через очевидний брак ознак авторської творчості, отже, вони позбавлені репрезентованих в об’єктивній формі атрибутів творчого характеру. Таким чином, правовий захист персонажів безпосередньо залежить від того, чи спромігся автор твору, що став предметом судової суперечки, створити й представити читачам або глядачам дійсно яскравий, оригінальний і деталізований персонаж.

Для прикладу, за результатами експертизи у судовій справі “Андерсон проти Сталлоне” (Anderson v. Stallone, 1989), в ході якої застосовувався “Тест на відокремлення персонажа”, було встановлено, що досліджуваний персонаж має нетипову зовнішність та характерну манеру поведінки і мовлення, які однозначно виділяють його серед інших дійових осіб твору. Отже, в його образі чітко простежуються ознаки авторської творчості, які не будуть знівельовані навіть в тому випадку, коли цей персонаж штучно “відокремлюється” дослідниками від твору-першоджерела, адже він добре закарбовується в пам’яті, а його специфічний портрет, створений художніми засобами, не втрачає своєї експресивної самобутності. Як наслідок, такі персонажі як Супермен (що мають високий рівень творчої індивідуальності) вільно “мандрують” зі сторінок коміксів у кінематографічні твори, мультфільми, комп’ютерні ігри тощо, тоді як невиразні персонажі з “масовки” цілковито позбавлені самостійності через очевидний дефіцит авторської творчої уваги до їхніх художніх образів. Слід зауважити, що

подібний аналіз вимагає спеціальних знань, якими володіють лише кваліфіковані експерти з гуманітарних дисциплін.

Іншою розповсюдженою аналітичною методикою є так званий “Тест на можливість існування твору” (The Story Being Told Test), який здобув чималий авторитет у північноамериканському експертному середовищі після його ефективного застосування у справі “Ворнер Бразерс Пікчерз Інкорпорейтед проти Колабмія Бродкастінг Системз”. У відповідності до принципів практичної реалізації цього “тесту”, персонаж розглядається як інтегральна складова художньої структури певного твору, за відсутності якої твір в цілому не може існувати у відповідності до правил традиційної мистецької логіки. Якщо висновки дослідження підтверджують незамінність персонажу в сюжеті й образній системі твору, він визнається таким, що підлягає правовій охороні як об’єкт інтелектуальної власності. Втім, якщо персонаж є не більше ніж “пішаком” – другорядною дійовою особою в процесі розвитку сюжету літературного або аудіовізуального твору, або ж у візуальній структурі малюнка (який, за визначенням мистецтвознавців, також має свій “сюжет”), він не знаходиться в межах області захисту, що надається північноамериканським законодавством про авторське право.

Сучасні експерти Сполучених Штатів регулярно застосовують “Тест на можливість існування твору” паралельно із “Тестом на відокремлення персонажа” для максимально об’єктивного аналізу представлених на їхній розгляд матеріалів судових справ. Сформульовані як висновки експертів, результати цих “тестів” мають вирішальне значення, адже вони дають відповідь на два основних питання, які дозволяють суддям прийняти адекватне і правомірне рішення у суперечці щодо персонажів як об’єктів інтелектуальної власності, а саме:

– Чи зберігатиме досліджуваний персонаж свою характерну художню індивідуальність у разі самостійного використання за межами твору-першоджерела?

– Чи зберігатиме свою художню цілісність твір-першоджерело за відсутності у його сюжеті та / або образній системі досліджуваного персонажа?

У поєднанні з результатами досліджень, що дозволяють ідентифікувати конкретне “вторинне значення” персонажа як його відомість (тобто асоціативний зв’язок персонажа із оригінальним джерелом його походження у свідомості широкого загалу), відповідь на питання вищезазначених “тестів” найчастіше вважається вичерпною для формулювання кінцевого рішення у справі. З огляду на їхній

значний евристичний потенціал, вищезазначені питання “тестів” північноамериканських професіоналів судової експертизи заслуговують на те, щоб з часом увійти до офіційного переліку рекомендованих питань, яким послуговуються сучасні українські фахівці.

Подальше вивчення багаторічного досвіду північноамериканських колег сприятиме утвердженню нових дослідницьких методик і загальній оптимізації проведення судових експертиз у сфері захисту авторського права. З огляду на те, що українським спеціалістам наразі бракує офіційної методики, яка визначить загальноприйняті принципи і стандарти дослідження персонажів об’єктів інтелектуальної власності, науково-методичні настанови закордонних аналітиків можуть стати корисним джерелом актуальної інформації щодо найефективніших практик сучасної філологічної експертизи світового рівня.

Список використаних джерел:

1. Schreyer, A. (2015). An Overview of Legal Protection for Fictional Characters: Balancing Public and Private Interests. *Cybaris®*: Vol. 6 : Iss. 1, Article 3. Available at: <https://open.mitchellhamline.edu/cybaris/vol6/iss1/3>
2. Anderson v. Stallone (1989). United States District Court for the Central District of California. 11 U.S.P.Q.2d 1161. Available at: <https://www.quimbee.com/cases/anderson>

УДК 811.161.2’373.7

Шевчук А.В., канд. філол. наук

*Коледж технологій, бізнесу та права СНУ імені Лесі Українки
(Луцьк, Україна)*

**НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА
ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ**

Сучасний етап розвитку лінгвістичних досліджень характеризується підвищеним інтересом до проблеми національно-культурної своєрідності фразеологічної системи. Такі питання як “мова і культура” та “мова і мислення” залишаються в числі актуальних для сьогоденного мовознавства.

У рамках антропологічної лінгвістики, покликаної вивчати мову в тісному зв’язку з людиною, її свідомістю, мисленням і духовно-практичною діяльністю, необхідність створення єдиної теорії мови і людини природним і необхідним є звернення до фразеологічної системи мови, яка є найбільш національно-детермінованим і самобутнім

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ
ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ**

Збірник матеріалів
IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
21 листопада 2019 року, м. Рівне

**THE PROBLEMS
OF LINGUISTIC SEMANTICS**

The Collection of Conference Proceedings
The 4th International Scientific and Practical Internet Conference
November 21, 2019, Rivne

Формат 60x84^{1/16}.

Папір офсетний. Друк ризографічний.
Гарнітура Century Schoolbook.
Ум. др. арк. 13. Наклад 120.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12,
тел.: (0362) 26-48-83

Друк: "ПараГраф+",
м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазеши, 6/8,
тел.: (0362) 26-49-27